

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Державне регулювання економіки та планування розвитку територій

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	Магістр
<i>Спеціальність:</i>	
<i>Рік підготовки:</i>	2
<i>Семестр викладання:</i>	осінній
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	3.0
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	залік

Автор курсу та лектор:

д.е.н., проф., Заблодська Інна Володимирівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу

посада

zablodin@gmail.com

електронна адреса

+38-050-476-4030

телефон

Viber за номером
телефону

месенджер

за розкладом

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Цілями вивчення курсу є опрацювання загальних та специфічних особливостей даної дисципліни, її структури, окремих методів наукового пізнання; зв'язку фундаментальних положень економічної теорії з державним регулюванням економіки і планування розвитку територій, надання цілісної уяви про предмет дослідження; вивчення й засвоєння тематичних термінів, понять, категорій; формування у студентів системи знань на основі усвідомлення загальних закономірностей та принципів; поглиблення знань задля виокремлення тільки тих, що відбивають сутність та зміст державного регулювання економіки та планування розвитку територій та на які падає основне змістовне і логічне навантаження, які є базою для встановлення зв'язків між основними поняттями теми, курсу, предмету.

Метою самостійної роботи за дисципліною є засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; переорієнтація із лекційно-інформативної на проблемно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти студента; поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Результати навчання:

Знання щодо: ролі держави у формуванні системи планування та прогнозування ринкової економіки; регуляторних функцій органів виконавчої влади державного та регіонального рівня, місцевого самоврядування задля планування розвитку територій; нормативно-правових документів, що формують законодавче поле; функціонування органів влади та суб'єктів господарювання в контексті планування розвитку економіки територіальних громад; сучасних механізмів та інструментів державного управління розвитком територій.

Вміння: використовувати сучасний теоретико-методичний інструментарій для аналізу комплексу проблем розвитку локальних територій (регіонів, міст, ОТГ), визначення шляхів їх реалізації; вільно орієнтуватися в основних напрямках державної регіональної політики, знати основні законодавчі акти з питань планування розвитку територій (регіонів, міст, ОТГ); володіти системою основних показників, які характеризують економічний потенціал регіону (громади, території), динаміку соціально-економічних зрушень, запроваджувати методи планування та прогнозування; аналізувати вітчизняний та зарубіжний досвід щодо планування розвитку територій (регіонів, міст, ОТГ) з метою використання у подальшій роботі.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання у сфері економіки, менеджменту, маркетингу та публічного управління, знання щодо загальних політичних та суспільних процесів на макро-, мезо- і мікрорівнях; навички у сфері наукових досліджень.

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни є формування комплексного уявлення про державне регулювання економіки та планування розвитку територій на основі чинного законодавства та з урахуванням процесів децентралізації тобто формування спроможних територіальних громад шляхом використання інструментів стратегічного планування.

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Навички використання сучасного теоретико-методичного інструментарію для аналізу комплексу проблем розвитку локальних територій (регіонів, міст, ТГ).
2. Здатність визначати та використовувати основні законодавчі акти з питань планування розвитку територій (регіонів, міст, ТГ).
3. Здатність визначати шляхи вирішення проблеми розвитку локальних територій (регіонів, міст, ТГ).
4. Здатність використовувати методи планування та прогнозування, аналізу показників сталого розвитку локальних територій.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Національна економіка: структура та рівні. Державне планування розвитку територій.	денна 2/2 заочна 4/2	Національна економіка: сутність, структура, механізми функціонування та цілі розвитку. Сутність державного регулювання економіки, цілі, функції і об'єкти. Сутність та необхідність планування розвитку територій. Інструменти та інститути планування розвитку територій.	Презентації в PowerPoint. Аналіз ситуацій. Роздавальний матеріал. Типові задачі.
2	Регіональна економіка: особливості та інструменти планування розвитку регіонів.	денна 2/2	Історико-правовий аспект започаткування стратегічного планування регіонального розвитку в Україні. Проблеми стратегічного планування та фінансування розвитку регіонів на сучасному етапі. Організаційні та інституційні механізми ефективної реалізації регіональних стратегій. Шляхи забезпечення ефективності стратегічного управління регіонами.	Презентації в PowerPoint. Аналіз ситуацій. Роздавальний матеріал. Типові задачі.
3	Стратегічне планування розвитку територій (регіону, територіальних громад).	денна 4/4	Сутність і зміст стратегічного планування та прогнозування соціально-економічного розвитку регіону. Методологія формування та вибору стратегії соціально-економічного розвитку регіону. Методичні рекомендації щодо формування регіональних стратегій розвитку. Програми соціально-економічного розвитку територій, принципи стратегічного планування розвитку територіальних громад. Інститути стратегічного планування розвитку регіону, територіальних громад. Транскордонне співробітництво: механізми, проекти, умови фінансування та законодавство.	Презентації в PowerPoint. Аналіз ситуацій. Роздавальний матеріал. Типові задачі.
4	Міська економіка: особливості та інструменти планування розвитку міст.	денна 4/4	Стратегічне планування як складова цілісної системи планування місцевого розвитку. Основні поняття й принципи стратегічного управління та стратегічного планування розвитку міст. Нормативно-правові засади здійснення стратегічного планування. Організаційне забезпечення стратегічного планування розвитку міст. Аналітична складова розробки стратегії розвитку міст. Формування системи цілей стратегічного розвитку території. Органи стратегічного планування розвитку міста. Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування: взаємодія і розмежування повноважень.	Презентації в PowerPoint. Аналіз ситуацій. Роздавальний матеріал. Типові задачі.
5	Моніторинг та оцінювання реалізації стратегічного плану розвитку території (територіальних громад).	денна 2/2	Сутність моніторингу та оцінювання в стратегічному плануванні. Організація моніторингу та оцінювання розвитку територій (територіальних громад). Визначення системи індикаторів для моніторингу та оцінювання реалізації стратегічного плану розвитку регіону, міста, територіальних громад. Чинні нормативно-правові акти, що регулюють розвиток територій на національному, регіональному та місцевому рівнях. Позиціонування та ідентифікація територіальних громад.	Презентації в PowerPoint. Аналіз ситуацій. Роздавальний матеріал. Типові задачі.

Рекомендована література

Основна література:

1. Беззубко Б. Удосконалення діяльності органів державної влади у сфері стратегічного планування розвитку територій [Електронний ресурс] / Б. Беззубко // Державне управління та місцеве самоврядування. - 2015. Вип. 2. С. 95-103.
2. Гнатенко М. К. Теоретичні засади інвестиційно-стратегічного планування розвитку територій у контексті їхньої податкоспроможності [Електронний ресурс] / М. К. Гнатенко // Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 43. С. 324-328.
3. Гречана С.І. Картографічний метод для забезпечення розвитку співпраці об'єднаних територіальних громад / С.І. Гречана, Ю.С. Рогозян // Економіка України. 2017. №10. С.65-73.
4. Гудзь П. В. Управлінські практики планування розвитку промислових міст шляхом ревіталізації територій [Електронний ресурс] / П. В. Гудзь // Економічні інновації. 2017. Вип. 64. С. 71-76.
5. Довженко В.А. Інформаційно-аналітичне забезпечення прогнозування і планування соціально-економічного розвитку територій [Електронний ресурс] / В. А. Довженко, О. П. Русак, Ю. В. Золотницька // Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 6. С. 79-84.
6. Досвід об'єднання територіальних громад на сході України: економіко-правові аспекти. Колективна монографія. За наук. ред. В.А. Устименка та І.В. Заблудської. НАН України. Інститут економіко-правових досліджень. К.: ТОВ «ВІСТКА» 2018. 209 с.
7. Кузнецов К. А. Державне регулювання економіки України: інтеграція соціальних та економічних індикаторів [Електронний ресурс] / К. А. Кузнецов // Економічний нобелівський вісник. 2015. № 1. С. 38–45.
8. Курок О.О. Державне регулювання економіки в ринкових умовах [Електронний ресурс] / О. О. Курок // Економічний вісник університету. 2016. Вип. 31(1). С. 164-170. -
9. Максимчук А. О. Планування розвитку територій в сучасних умовах [Електронний ресурс] / А. О. Максимчук // Часопис картографії. - 2016. - Вип. 14. - С. 54-61.
10. Махначова Н. М. Стратегічне планування розвитку територій з урахуванням цілей сталого розвитку [Електронний ресурс] / Н. М. Махначова, І. Ю. Семенюк. // Ефективна економіка. - 2019. - № 10.
11. Олексюк Г.В. Організація планування розвитку територій у контексті децентралізації державного управління: поєднання інтегрованих, просторових та економічних підходів [Електронний ресурс] / Г. В. Олексюк, С. В. Куйбіда, Н. М. Лисяк, Н. М. Попадинець // Економіка України. - 2021. - № 11. - С. 23-38.
12. Оцінювання ефективності трансформації економіки Донбасу // Економіко-правові засоби стимулюючого впливу на розвиток Донбасу: монографія / під заг. ред. В.А. Устименка. Київ: НАН України, Інститут економіко-правових досліджень, 2019. С. 146-158.
13. Петренко Н. О. Розроблення регіональних механізмів стратегічного планування розвитку територій: теоретичний аспект [Електронний ресурс] / Н. О. Петренко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. 2017. Вип. 26(1). - С. 14-17.
14. Руснак А. В. Роль стратегічного планування у сталому розвитку сільських територій регіонів [Електронний ресурс] / А. В. Руснак // Бізнес-навігатор. 2017. Вип. 4-2. С. 67-70.
15. Сенишин О. С. Державне регулювання економіки : навч. посібник / О. С. Сенишин, М. О. Горинь, О. О. Кундицький. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. 334 с.
16. Сментина Н. В. Запровадження стратегічного планування економічного та соціального розвитку територій в Україні / Н. В. Сментина // Вісник соціально-економічних досліджень. 2013. Вип. 2(1). С. 168-174.

17. Термоса І. О. Аспекти планування розвитку сільських територій в умовах децентралізації в Україні / І. О. Термоса // Інтелект ХХІ. 2017. № 4. С. 69-73.

18. Трофимчук О. А. Державне регулювання економіки: теоретичне переосмислення в ххІ столітті / О. А. Трофимчук // Економіка та держава. 020. № 6. С. 206-212.

19. Хижнякова Н. О. Принципи аналізу та планування розвитку територій [Електронний ресурс] / Н. О. Хижнякова // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки. 2019. № 4. С. 31-38.

Нормативно-правові інформаційні джерела:

1. Питання впровадження єдиної державної політики реформ в Україні: Указ Президента України від 19.01.2015 № 22/2015 (зі змінами і доповненнями) . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/22/2015>.

2. Про стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

3. Про схвалення Концепції Державної цільової програми створення та функціонування інформаційної системи надання адміністративних послуг на період до 2017 р.: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 614-р (зі змінами) . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/614-2013-%D1%80>

4. Державна стратегія регіонального розвитку до 2027 року. URL: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/02/Proekt-Derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-period-do-2027-roku.pdf>

5. Сайт: децентралізація дає можливості. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/gromada>

6. Наказ №75 від 30.03.2016 р. Міністерства регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0075858-16>

7. Постанова КМУ № 932 11 листопада 2015 р. «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/248633334>

8. Закон України від 18 січня 2018 року № 2268-VIII «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями в Донецькій та Луганській областях» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2268-19/page>

10. Про співробітництво територіальних громад»: Закон України від 17.06.2014 № 1508-VII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>

11. Прогноз основних макроіндикаторів розвитку економіки України на період до 2024 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ief.org.ua/?p=6317>

12. Наказ №79 від 31.03.2016 р. Міністерства регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України «Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації»

13. Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад. [Електронний ресурс] – Режим доступу: metodychni-rekomendacziyi-shhodo-poryadku-rozroblennya-zatverdzhennya-realizacziyi-provedennya-monitoringu-ta-ocziyuvannya-realizacziyi-strategij-rozvytku-terytorialnyh-gromad-1

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Присутність на заняттях та засвоєння лекційного матеріалу за темами	50	-
Присутність на заняттях (у період настановної сесії) та своєчасне виконання самостійних практичних завдань у межах тем	-	25
Виконання контрольної роботи		25
Залік (тест)	50	50
Разом	100	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

<i>Плагіат та академічна доброчесність:</i>	Академічна доброчесності за дисципліною ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення плагіату. До основних вимог академічної доброчесності за курсом внесено - посилання на джерела інформації у разі використання цитат, ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати особистої навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Перевірка текстів на унікальність здійснюється для всіх здобувачів засобами: програмного забезпечення Unicheck і системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.
<i>Завдання і заняття:</i>	Передбачається, що всі здобувачі вищої освіти прийдуть усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на апеляцію результатів оцінювання.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися своєчасно відповідно до розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.